

Lisätietoja: Kirsti Pohjanpää (09) 1734 3407, Seppo Paananen (09) 1734 3420
Vastaava tilastojohtaja: Jussi Simpura

Maahanmuuttajat kokevat syrjintää työnhaussa

Puolet somalialaisista ja joka neljäs venäläinen, virolainen ja vietnamilainen on kohdannut syrjintää työpaikkaa hakiessaan. Tarkastelussa ovat mukana ne, jotka ovat hakeneet työtä viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen tutkimuksesta ”Maahanmuuttajien elinolot. Venäläisten, virolaisten, somalialaisten ja vietnamilaisten elämää Suomessa 2002.”

Enemmistö työttömistä venäläisistä ja somalialaisista on valmis ottamaan työtä vastaan huomattavasti suomalaista palkkatasoa alhaisemmalla palkkatasolla. Suurin osa heistä on myös halukas ottamaan vastaan koulustaan vastaamatonta työtä. Työttömyyttä koskevia tietoja esitetään tutkimuksessa vain venäläisistä ja somalialaisista, sillä työttömiä virolaisia ja vietnamilaisia on tutkimusaineistossa niin vähän, että heitä koskevat tiedot eivät olisi luotettavia.

Työhön päässeistä venäläisistä, virolaisista, somalialaisista ja vietnamilaisista valtaosa tekee kokoaikatyötä ja heillä on pysyvät työsuhteet. Heidän palkkatasonsa on kuitenkin huomattavasti alempi kuin syntyperäisillä suomalaisilla. Tutkimuksen maahanmuuttajat työskentelevät huomattavan usein julkisella sektorilla. Somalialaisista noin 60 prosenttia ja venäläisistä ja virolaisista joka kolmas työskentelee julkisen työnantajan palveluksessa, kun sen sijaan vietnamilaisista vain 10 prosenttia on työssä julkisella sektorilla.

Pakolaisten koulutus puutteellinen, venäläiset ja virolaiset hyvin koulutettuja

Pakolaisina maahan tulleiden maahanmuuttajien koulutustaso on melko puutteellinen, sillä joka neljännellä somalialaisella ja joka viidennellä vietnamilaisella ei ole peruskoulututkintoa. Sen sijaan venäläiset ja virolaiset ovat hyvin koulutettuja, ja noin 90 prosenttia heistä on suorittanut vähintään keskiasteen tutkinnon (lukio tai ammatillinen oppilaitos). Koko väestöstä vähintään keskiasteen tutkinnon on suorittanut hieman yli 70 prosenttia.

Venäläisten, virolaisten, somalialaisten ja vietnamilaisten (20–64-v.) sekä koko väestön (25–64-v.) koulutustaso, prosenttia

Koulutustaso	Venäläiset	Virolaiset	Somalialaiset	Vietnamilaiset	Suomalaiset ¹
Ei koulutusta	2	2	24	19	-
Perusaste	7	10	27	34	28
Keskiaste	53	67	39	39	40
Korkea-aste	38	21	10	8	32
Yhteensä	100	100	100	100	100
Vastaaja	525	308	324	193	

Maahanmuuttajaryhmiä koskevat tiedot: Maahanmuuttajien elinolotutkimus 2002. Tilastokeskus.

¹ Koko väestöä (25 - 64-v.) koskevat tiedot ovat vuodelta 2001. Lähde: Väestön koulutus rakenne. Tilastokeskus.

Virolaiset arvioivat suomenkielen taitonsa hyväksi. Myös venäläiset ja somalialaiset selviävät oman käsityksensä mukaan hyvin useimmissa arkisissa tilanteissa suomen kielellä. Sen sijaan vietnamilaisten kielitaito on edelleen varsin heikko, vaikka he ovat asuneet maahanmuuttajaryhmistä pisimpään Suomessa. Tämä saattaa johtua osaltaan siitä, että

vietnamilaisten tullessa maahan 1980-luvun vaihteessa maahanmuuttajien kielenopetus oli vähäistä eivätkä he ole enää sen jälkeen päässeet vasta maahan tulleille suunnatuille kielikursseille.

Maahanmuuttajat asuvat ahtaasti

Maahanmuuttajat asuvat ahtaammin kuin suomalaiset. Osaksi tämä johtuu suurista perheistä. Suurin osa maahanmuuttajista on kuitenkin tyytyväisiä asuntojensa kokoon.

Yhdeksän kymmenestä venäläisestä, virolaisesta ja vietnamilaisesta pitää asuinaluettaan turvallisena tai melko turvallisena. Sen sijaan somalialaisista näin ajattelee vain 70 prosenttia. Somalialaisten näkemykset asuinalueen turvallisuudesta ovat kuitenkin hyvin samanlaiset kuin keskivertohelsinkiläisten.

Ensimmäinen laaja selvitys maahanmuuttajista

Tilastokeskus kokosi maahanmuuttajien elinolotutkimuksen tiedot vuonna 2002 haastattelemalla ja postikyselynä. Kyseessä on ensimmäinen laaja maahanmuuttajien elinoloja kuvaava tutkimus Suomessa. Venäläiset ja virolaiset valittiin tutkimukseen sen vuoksi, että he edustavat Suomen suurimpia ulkomaalaisryhmiä. Somalialaiset puolestaan ovat Suomen uusia ja vietnamilaiset varhain tulleita pakolaisia.

Tutkimuksessa selvitettiin muun muassa maahanmuuttajien terveydentilaa, koulutusta, kielitaitoa, työtä, asumista, sosiaalisia suhteita sekä väkivaltakokemuksia. Elinolotutkimus tehtiin pääasiassa pääkaupunkiseudulla, jossa suurin osa maahanmuuttajista asuu. Julkaisun ovat laatineet tutkija Kirsti Pohjanpää, tutkija Seppo Paananen ja kehittämispäällikkö Mauri Nieminen Tilastokeskuksesta.

Tilastokeskuksen ohella tutkimuksen tiedonkeruun rahoitukseen osallistuivat Työsuojelurahasto, työministeriö, opetusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ympäristöministeriö, Kansaneläkelaitos, Nuorisotutkimusverkosto, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, Stakes sekä Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit.

Lähde: Maahanmuuttajien elinolot. Venäläisten, virolaisten, somalialaisten ja vietnamilaisien elämää Suomessa 2002. Tilastokeskus.